

WYMAGANIA EDUKACYJNE Z GEOGRAFII DLA KLASY 7A

oparte na *Programie nauczania geografii w szkole podstawowej – Planeta Nowa* autorstwa Ewy Marii Tuz i Barbary Dziedzic

ZASADY OGÓLNE:

- ✓ Ocena śródroczna i roczna nie są średnią arytmetyczną ocen cząstkowych. Oceny opisowe w postaci informacji zwrotnych są równoprawne z ocenami cyfrowymi.
- ✓ Przy stosowaniu kryteriów wymagań będą respektowane zapisy opinii i orzeczeń wydawanych przez poradnie psychologiczno-pedagogiczne oraz wewnątrzszkolne ustalenia.
- ✓ Uzyskanie wyższej niż przewidywana rocznej oceny klasyfikacyjnej jest możliwe po zdaniu egzaminu wewnętrznego. Tryb i warunki uzyskania oceny wyższej niż przewidywana określa odrębny dokument.
- ✓ W przypadku nieobecności ucznia ma obowiązek dowiedzieć się od nauczyciela (osobiście lub przez Librusa) co było na zajęciach.
- ✓ W przypadku nauczania zdalnego wymagania nie zmieniają się, modyfikacji ulegają jedynie metody, dostosowane do takiej formy pracy. Uczeń będzie oceniany na podstawie przesłanych prac pisemnych, testów i quizów on-line, odpowiedzi ustnych podczas lekcji na Team.

FORMY SPRAWDZANIA WIEDZY I POSTĘPÓW:

- ✓ „Szybka piątka” – ustna odpowiedź z zagadnień omawianych na ostatnich lekcjach (1-3) lub z pracy własnej.
- ✓ „Mapówka” – pisemne lub ustne sprawdzenie stopnia znajomości położenia wcześniej podanych obiektów geograficznych.
- ✓ „Kartkówka” – sprawdzenie umiejętności obliczania współczynników stosowanych w geografii, określania położenia geograficznego itp. lub wiedzy z ostatnich (1-3) tematów.
- ✓ „Sprawdzian” – sprawdzenie wiedzy z całego rozdziału, zapowiadany z przynajmniej tygodniowym wyprzedzeniem (uczeń chcący ponownie pisać sprawdzian może przystąpić do niego w ciągu 2 tygodni od otrzymania swojej pracy).
- ✓ „Praca własna” – samodzielne wykonanie: poleceń z ćwiczeń przedmiotowych, plakatu, mapy myśli, prezentacji multimedialnej, projektu, itp.. Jeśli uczeń nie odda pracy w wymaganym terminie, może to zrobić tylko i wyłącznie na następnej lekcji (przed oddaniem sprawdzonych prac).
- ✓ „Praca na lekcji” – indywidualne lub grupowe opracowanie nowego zagadnienia.

WYMAGANIA NA POSZCZEGÓLNE OCENY:

Wymagania na poszczególne oceny

konieczne (ocena dopuszczająca)	podstawowe (ocena dostateczna)	rozszerzające (ocena dobra)	dopełniające (ocena bardzo dobra)	wykraczające (ocena celująca)
Uczeń:	Uczeń:	Uczeń:	Uczeń:	Uczeń:
1. Środowisko przyrodnicze Polski				
<ul style="list-style-type: none"> •podaje cechy położenia Polski w Europie na podstawie mapy ogólnogeograficznej podaje całkowitą i administracyjną powierzchnię Polski •wymienia kraje sąsiadujące z Polską i wskazuje je na mapie •podaje długość granic z sąsiadującymi państwami •wyjaśnia znaczenie terminu <i>geologia</i> •wymienia najważniejsze wydarzenia geologiczne na obszarze Polski •wyjaśnia znaczenie terminów <i>plejstocen</i> i <i>holocen</i> •wyjaśnia znaczenie terminów <i>krajobraz polodowcowy</i> i <i>rzeźba glacjalna</i> •wymienia formy terenu utworzone na obszarze Polski przez lądolód skandynawski •wymienia pasy rzeźby terenu Polski i wskazuje je na mapie •wymienia główne rodzaje skał •wyjaśnia znaczenie terminów: <i>pogoda</i>, <i>klimat</i>, <i>ciśnienie atmosferyczne</i>, <i>niż baryczny</i>, <i>wyż baryczny</i> •wymienia cechy klimatu morskiego i klimatu kontynentalnego •podaje nazwy mas powietrza napływających nad terytorium Polski •wymienia elementy klimatu 	<ul style="list-style-type: none"> •omawia cechy położenia Europy i Polski na podstawie mapy ogólnogeograficznej •opisuje granicę między Europą a Azją na podstawie mapy ogólnogeograficznej Europy •odczytuje szerokość i długość geograficzną wybranych punktów na mapie Polski i Europy •wskazuje na mapie przebieg granic Polski •omawia na podstawie mapy płytową budowę litosfery •omawia proces powstawania gór •wymienia na podstawie mapy geologicznej ruchy górotwórcze w Europie i w Polsce •wymienia i wskazuje na mapie ogólnogeograficznej góry fałdowe, zrębowe oraz wulkaniczne w Europie i w Polsce •omawia zlodowacenia na obszarze Polski •opisuje nizinne i górskie formy polodowcowe •porównuje krzywą hipsograficzną Polski i Europy •dokonuje podziału surowców mineralnych •podaje cechy przejściowości klimatu Polski •podaje zróżnicowanie długości okresu wegetacyjnego w Polsce na podstawie mapy tematycznej 	<ul style="list-style-type: none"> •oblicza rozciągłość południkową i rozciągłość równoleżnikową Europy i Polski •opisuje dzieje Ziemi •wyjaśnia, jak powstał węgiel kamienny •charakteryzuje na podstawie map geologicznych obszar Polski na tle struktur geologicznych Europy •opisuje cechy różnych typów genetycznych gór •przedstawia współczesne obszary występowania lodowców na Ziemi i wskazuje je na mapie ogólnogeograficznej świata •charakteryzuje działalność rzeźbotwórczą lądolodu i lodowców górskich na obszarze Polski •omawia na podstawie mapy ogólnogeograficznej cechy ukształtowania powierzchni Europy i Polski •opisuje rozmieszczenie surowców mineralnych w Polsce na podstawie mapy tematycznej •omawia warunki klimatyczne w Europie •charakteryzuje czynniki kształtujące klimat w Polsce •omawia wpływ głównych mas powietrza na klimat i pogodę w Polsce •odczytuje wartości temperatury powietrza i wielkości opadów 	<ul style="list-style-type: none"> •rozdziela konsekwencje położenia matematycznego, fizycznogeograficznego oraz geopolitycznego Polski •charakteryzuje jednostki geologiczne Polski •wskazuje na mapach Europy i Polski obszary, na których występowały ruchy górotwórcze •opisuje mechanizm powstawania lodowców •wykazuje pasowość rzeźby terenu Polski •przedstawia czynniki kształtujące rzeźbę powierzchni Polski •rozpoznaje główne skały występujące na terenie Polski •podaje przykłady gospodarczego wykorzystania surowców mineralnych w Polsce •opisuje pogodę kształtowaną przez główne masy powietrza napływające nad teren Polski •opisuje na podstawie map tematycznych rozkład temperatury powietrza oraz opadów atmosferycznych w Polsce •omawia ważniejsze typy jezior w Polsce •analizuje konsekwencje stosowania różnych metod ochrony przeciwpowodziowej •omawia największe powodzie w Polsce i ich skutki •omawia niszczącą i budującą działalność Bałtyku 	<ul style="list-style-type: none"> •wykazuje konsekwencje rozciągłości południkowej i rozciągłości równoleżnikowej Polski i Europy •wykazuje zależność między występowaniem ruchów górotwórczych w Europie a współczesnym ukształtowaniem powierzchni Polski •wykazuje zależność między występowaniem zlodowaceń w Europie a współczesnym ukształtowaniem powierzchni Polski •opisuje wpływ wydobycia surowców mineralnych na środowisko przyrodnicze •wykazuje wpływ zmienności pogody w Polsce na rolnictwo, transport i turystykę •ocenia znaczenie gospodarcze rzek i jezior w Polsce •omawia na wybranych przykładach wpływ wylesiania dorzeczy, regulacji koryt rzecznych, stanu wałów przeciwpowodziowych, zabudowy obszarów zalewowych i sztucznych zbiorników wodnych na wezbrania oraz występowanie i skutki powodzi w Polsce •wymienia główne źródła zanieczyszczeń Morza Bałtyckiego •ocenia przydatność przyrodniczą i gospodarczą lasów w Polsce

<ul style="list-style-type: none"> •wyjaśnia znaczenie terminu <i>średnia dobową wartość temperatury powietrza</i> •wymienia czynniki, które warunkują zróżnicowanie temperatury powietrza i wielkość opadów w Polsce •wymienia rodzaje wiatrów •wyjaśnia znaczenie terminu <i>przepływ</i> •wyjaśnia znaczenie terminów <i>system rzeczny, dorzecze, zlewisko</i> •wskazuje na mapie główne rzeki Europy i Polski •wyjaśnia znaczenie terminów: <i>powódź, dolina rzeczna, koryto rzeczne, obszar zalewowy, sztuczny zbiornik wodny, retencja naturalna</i> •wymienia przyczyny powodzi w Polsce •określa na podstawie mapy ogólnogeograficznej położenie Morza Bałtyckiego •wskazuje na mapie Morza Bałtyckiego jego największe zatoki, wyspy i cieśniny •omawia linię brzegową Bałtyku •podaje główne cechy fizyczne Bałtyku •wyjaśnia znaczenie terminów: <i>gleba, czynniki glebotwórcze, proces glebotwórczy, profil glebowy, poziomy glebowe</i> •wymienia typy gleb w Polsce •wyjaśnia znaczenie terminu <i>lesistość</i> •wymienia różne rodzaje lasów w Polsce •wymienia formy ochrony przyrody w Polsce •wskazuje na mapie Polski parki narodowe 	<ul style="list-style-type: none"> •opisuje wody Europy na podstawie mapy ogólnogeograficznej •rozpoznaje typy ujść rzecznych •opisuje zjawisko powodzi •wskazuje na mapie ogólnogeograficznej Polski obszary zagrożone powodzią •wskazuje na mapie Polski rozmieszczenie największych sztucznych zbiorników wodnych •omawia wielkość i głębokość Bałtyku •charakteryzuje temperaturę wód oraz zasolenie Bałtyku na tle innych mórz świata •opisuje świat roślin i zwierząt Bałtyku •opisuje charakterystyczne typy gleb w Polsce •przedstawia na podstawie mapy tematycznej rozmieszczenie gleb na obszarze Polski •omawia na podstawie danych statystycznych wskaźnik lesistości Polski •omawia strukturę gatunkową lasów w Polsce •podaje przykłady rezerwatów przyrody, parków krajobrazowych i pomników przyrody na obszarze wybranego regionu •charakteryzuje wybrane parki narodowe w Polsce 	<p>atmosferycznych z klimatogramów</p> <ul style="list-style-type: none"> •wyjaśnia, jak powstają najważniejsze wiatry lokalne w Polsce •wyjaśnia, na czym polega asymetria dorzeczy Wisły i Odry •opisuje na podstawie mapy cechy oraz walory Wisły i Odry •wymienia czynniki sprzyjające powodziom w Polsce •określa rolę przeciwpowodziową sztucznych zbiorników •charakteryzuje i rozpoznaje typy wybrzeży Bałtyku •omawia powstawanie gleby •wyróżnia najważniejsze cechy wybranych typów gleb na podstawie profili glebowych •omawia funkcje lasów •omawia na podstawie mapy Polski przestrzenne zróżnicowanie lesistości w Polsce •ocenia rolę parków narodowych i innych form ochrony przyrody w zachowaniu naturalnych walorów środowiska przyrodniczego 	<ul style="list-style-type: none"> •omawia procesy i czynniki glebotwórcze •opisuje typy lasów w Polsce •opisuje unikalne na skalę światową obiekty przyrodnicze objęte ochroną na terenie Polski 	<ul style="list-style-type: none"> •podaje argumenty przemawiające za koniecznością zachowania walorów dziedzictwa przyrodniczego •planuje wycieczkę do parku narodowego lub rezerwatu przyrody
---	---	--	--	---

2. Ludność i urbanizacja w Polsce				
<ul style="list-style-type: none"> •wymienia nazwy państw sąsiadujących z Polską •wskazuje na mapie administracyjnej Polski poszczególne województwa i ich stolice •wyjaśnia znaczenie terminów: <i>demografia, przyrost naturalny, współczynnik przyrostu naturalnego, współczynnik urodzeń, współczynnik zgonów</i> •wymienia na podstawie danych statystycznych państwa o różnym współczynniku przyrostu naturalnego w Europie •wyjaśnia znaczenie terminów: <i>piramida płci i wieku, średnia długość trwania życia</i> •odczytuje dane dotyczące struktury płci i wieku oraz średniej długości trwania życia w Polsce na podstawie danych statystycznych •wyjaśnia znaczenie terminu <i>wskaźnik gęstości zaludnienia</i> •wymienia czynniki wpływające na rozmieszczenie ludności w Polsce •wyjaśnia znaczenie terminów: <i>migracja, emigracja, imigracja, saldo migracji, przyrost rzeczywisty, współczynnik przyrostu rzeczywistego</i> •wyjaśnia znaczenie terminu <i>migracje wewnętrzne</i> •wymienia przyczyny migracji wewnętrznych •odczytuje dane dotyczące wielkości i kierunków emigracji z Polski •wymienia główne skupiska Polonii 	<ul style="list-style-type: none"> •wymienia przykłady terytoriów zależnych należących do państw europejskich •prezentuje na podstawie danych statystycznych zmiany liczby ludności Polski po II wojnie światowej •omawia na podstawie wykresu przyrost naturalny w Polsce w latach 1946–2016 •omawia przestrzenne zróżnicowanie współczynnika przyrostu naturalnego w Polsce •omawia na podstawie danych statystycznych średnią długość trwania życia Polaków na tle europejskich społeczeństw •wyjaśnia, czym są ekonomiczne grupy wieku •wyjaśnia przyczyny zróżnicowania gęstości zaludnienia w Polsce •omawia na podstawie mapy tematycznej przestrzenne zróżnicowanie gęstości zaludnienia w Polsce •podaje najważniejsze cechy migracji wewnętrznych w Polsce •wymienia główne przyczyny migracji zagranicznych w Polsce •określa kierunki napływu imigrantów do Polski •wskazuje na mapie województw podlaskiego i zachodniopomorskiego obszary o dużym wzroście liczby ludności •charakteryzuje mniejszości narodowe, mniejszości etniczne i społeczności etniczne w Polsce •podaje przyczyny bezrobocia w Polsce 	<ul style="list-style-type: none"> •omawia zmiany na mapie politycznej Europy w drugiej połowie XX w. •oblicza współczynnik przyrostu naturalnego •podaje przyczyny zróżnicowania przyrostu naturalnego w Europie i w Polsce •omawia czynniki wpływające na liczbę urodzeń w Polsce •porównuje udział poszczególnych grup wiekowych ludności w Polsce na podstawie danych statystycznych •oblicza wskaźnik gęstości zaludnienia Polski •opisuje na podstawie mapy cechy rozmieszczenia ludności w Polsce •opisuje skutki migracji zagranicznych w Polsce •porównuje przyrost rzeczywisty ludności w Polsce i w wybranych państwach Europy •omawia przyczyny migracji wewnętrznych w Polsce •analizuje współczynnik salda migracji na przykładzie województw zachodniopomorskiego i podlaskiego •porównuje strukturę narodowościową ludności Polski z analogicznymi strukturami ludności w wybranych państwach europejskich •określa na podstawie danych statystycznych różnicę w strukturze zatrudnienia ludności w poszczególnych województwach 	<ul style="list-style-type: none"> •omawia podział administracyjny Polski •omawia na podstawie danych statystycznych uwarunkowania przyrostu naturalnego w Polsce na tle Europy •omawia strukturę płci i wieku ludności Polski na tle struktur wybranych państw europejskich na podstawie piramidy płci i wieku •omawia czynniki przyrodnicze i pozaprzyrodnicze wpływające na rozmieszczenie ludności w wybranych państwach Europy i Polski •oblicza przyrost rzeczywisty i współczynnik przyrostu rzeczywistego Polsce •charakteryzuje skutki migracji wewnętrznych w Polsce •wyjaśnia wpływ migracji na strukturę wieku ludności obszarów wiejskich •omawia przyczyny rozmieszczenia mniejszości narodowych w Polsce •przedstawia strukturę wyznaniową Polaków na tle innych państw Europy •omawia strukturę zatrudnienia wg działów gospodarki w poszczególnych województwach •analizuje wielkość miast w Polsce i ich rozmieszczenie wg grup wielkościowych •omawia pozytywne i negatywne skutki urbanizacji •omawia wpływ migracji do stref podmiejskich na przekształcenie struktury demograficznej okolic Krakowa i Warszawy 	<ul style="list-style-type: none"> •analizuje na podstawie dostępnych źródeł ekonomiczne skutki utrzymywania się niskich lub ujemnych wartości współczynnika przyrostu naturalnego w krajach Europy i Polski •analizuje konsekwencje starzenia się społeczeństwa europejskiego •analizuje skutki nierównomiernego rozmieszczenia ludności w Europie i w Polsce •ocenia skutki migracji zagranicznych w Polsce i w Europie •ukazuje na wybranych przykładach wpływ procesów migracyjnych na strukturę wieku i zmiany zaludnienia obszarów wiejskich •omawia na podstawie dostępnych źródeł problemy mniejszości narodowych w Europie i w Polsce •analizuje na podstawie dostępnych źródeł skutki bezrobocia w Polsce •omawia na podstawie dostępnych źródeł zmiany zachodzące w procesie urbanizacji w Polsce po II wojnie światowej •identyfikuje na wybranych przykładach związku między rozwojem dużych miast a zmianami w użytkowaniu i zagospodarowaniu terenu, w stylu zabudowy oraz w strukturze demograficznej w strefach podmiejskich

<ul style="list-style-type: none"> •wymienia mniejszości narodowe w Polsce •wskazuje na mapie Polski regiony zamieszkałe przez mniejszości narodowe •wyjaśnia znaczenie terminów: <i>struktura zatrudnienia, struktura wykształcenia, bezrobocie, stopa bezrobocia, ludność aktywna zawodowo</i> •odczytuje z danych statystycznych wielkość zatrudnienia w poszczególnych sektorach gospodarki •odczytuje z mapy zróżnicowanie przestrzenne bezrobocia w Polsce i w Europie •wyjaśnia znaczenie terminów: <i>urbanizacja, wskaźnik urbanizacji</i> •odczytuje z danych statystycznych wskaźnik urbanizacji w Polsce i w wybranych krajach Europy •wyjaśnia znaczenie terminu <i>miasto</i> •wymienia największe miasta i wskazuje je na mapie Polski •wymienia funkcje miast •wymienia przyczyny migracji do stref podmiejskich •wymienia przyczyny wyludniania się wsi oddalonych od dużych miast 	<ul style="list-style-type: none"> •podaje przyczyny bezrobocia w Polsce •porównuje wielkość bezrobocia w Polsce i innych krajach europejskich na podstawie danych statystycznych •podaje przyczyny rozwoju największych miast w Polsce •podaje przykłady miast o różnych funkcjach w Polsce •wymienia typy zespołów miejskich w Polsce i podaje ich przykłady •wskazuje różnicę między aglomeracją monocentryczną a policentryczną •omawia przyczyny migracji do stref podmiejskich 	<ul style="list-style-type: none"> •porównuje stopę bezrobocia w wybranych krajach europejskich •analizuje rozmieszczenie oraz wielkość miast w Polsce •charakteryzuje funkcje wybranych miast w Polsce •omawia przyczyny rozwoju miast w Polsce •omawia na podstawie map tematycznych zmiany liczby ludności w strefach podmiejskich Krakowa i Warszawy 	<ul style="list-style-type: none"> •określa zmiany w użytkowaniu i zagospodarowaniu stref podmiejskich na przykładzie Krakowa i Warszawy 	
3. Rolnictwo i przemysł Polski				
<ul style="list-style-type: none"> •wymienia funkcje rolnictwa •wymienia warunki przyrodnicze i pozaprzyrodnicze rozwoju rolnictwa w Polsce •wymienia na podstawie map tematycznych regiony rolnicze w Polsce •wyjaśnia znaczenie terminów: <i>plon, zbiór, areal</i> 	<ul style="list-style-type: none"> •opisuje warunki przyrodnicze i pozaprzyrodnicze rozwoju rolnictwa w Polsce •prezentuje na podstawie danych statystycznych strukturę wielkościową gospodarstw rolnych w Polsce •przedstawia znaczenie gospodarcze głównych upraw w Polsce 	<ul style="list-style-type: none"> •przedstawia rolnictwo jako sektor gospodarki oraz jego rolę w rozwoju społeczno- - gospodarczym kraju •charakteryzuje regiony rolnicze o najkorzystniejszych warunkach do produkcji rolnej w Polsce •przedstawia strukturę użytkowania ziemi w Polsce na tle innych krajów Europy 	<ul style="list-style-type: none"> •omawia poziom mechanizacji i chemizacji rolnictwa w Polsce •charakteryzuje czynniki wpływające na rozmieszczenie upraw w Polsce •porównuje produkcję roślinną w Polsce na tle produkcji w innych krajach Europy 	<ul style="list-style-type: none"> •przedstawia korzyści dla polskiego rolnictwa wynikające z członkostwa naszego kraju w Unii Europejskiej •dokonuje na podstawie danych statystycznych analizy zmian pogłowia wybranych zwierząt gospodarskich w Polsce po 2000 r. i wyjaśnia ich przyczyny

<ul style="list-style-type: none"> •wymienia główne uprawy w Polsce •wskazuje na mapie główne obszary upraw w Polsce •wyjaśnia znaczenie terminów: <i>chów, pogłowie</i> •wymienia główne zwierzęta gospodarskie w Polsce •wskazuje na mapie obszary hodowli zwierząt gospodarskich •dokonuje podziału przemysłu na sekcje i działy •wymienia funkcje przemysłu •wymienia podstawowe cechy gospodarki centralnie sterowanej i gospodarki rynkowej •wymienia źródła energii •wymienia typy elektrowni •wskazuje na mapie największe elektrownie w Polsce •wymienia główne źródła energii w województwach pomorskim i łódzkim •wymienia największe porty morskie w Polsce i wskazuje je na mapie •wymienia źródła zanieczyszczeń środowiska przyrodniczego •podaje przyczyny kwaśnych opadów 	<ul style="list-style-type: none"> •prezentuje na podstawie danych statystycznych strukturę upraw •wskazuje rejony warzywnictwa i sadownictwa w Polsce •przedstawia znaczenie gospodarcze produkcji zwierzęcej w Polsce •wymienia czynniki lokalizacji hodowli bydła, trzody chlewnej i drobiu w Polsce •omawia cechy polskiego przemysłu •wymienia przyczyny zmian w strukturze przemysłu Polski •omawia cechy gospodarki Polski przed 1989 rokiem i po nim •lokalizuje na mapie Polski elektrownie cieplne, wodne i niekonwencjonalne •opisuje wielkość produkcji energii elektrycznej ze źródeł odnawialnych •podaje przyczyny rozwoju energetyki wiatrowej i słonecznej •opisuje na podstawie danych statystycznych wielkość przeładunków w portach morskich Polski •omawia rodzaje zanieczyszczeń i ich źródła 	<ul style="list-style-type: none"> •prezentuje na podstawie danych statystycznych strukturę hodowli w Polsce •przedstawia przemysł jako sektor gospodarki i jego rolę w rozwoju społeczno-gospodarczym kraju •opisuje rozmieszczenie przemysłu w Polsce •omawia strukturę zatrudnienia w konurbacji katowickiej i aglomeracji łódzkiej przed 1989 rokiem •prezentuje na podstawie danych statystycznych strukturę produkcji energii elektrycznej w Polsce na tle wybranych krajów Europy •wyjaśnia wpływ warunków pozaprzyrodniczych na wykorzystanie OZE w województwach pomorskim i łódzkim •opisuje na podstawie danych statystycznych strukturę przeładunków w polskich portach morskich •opisuje strukturę połowów ryb w Polsce •charakteryzuje wpływ poszczególnych sektorów gospodarki na stan środowiska •wymienia źródła zanieczyszczeń komunalnych 	<ul style="list-style-type: none"> •porównuje produkcję zwierzęcą w Polsce na tle produkcji w innych krajach Europy •omawia rozwój przemysłu w Polsce po II wojnie światowej •analizuje przyczyny i skutki restrukturyzacji polskiego przemysłu •opisuje zmiany, które zaszły w strukturze produkcji po 1989 roku w konurbacji katowickiej i aglomeracji łódzkiej •omawia na podstawie dostępnych źródeł zmiany zachodzące współcześnie w polskiej energetyce •wymienia korzyści płynące z wykorzystania źródeł odnawialnych do produkcji energii •analizuje dane statystyczne dotyczące liczby farm wiatrowych w Łódzkiem i Pomorskiem •określa na podstawie dostępnych źródeł uwarunkowania rozwoju gospodarki morskiej w Polsce •omawia problemy przemysłu stoczniowego w Polsce •analizuje na podstawie danych statystycznych stopień zanieczyszczenia wód śródlądowych •omawia skutki zanieczyszczenia środowiska naturalnego 	<ul style="list-style-type: none"> •wykazuje na podstawie dostępnych źródeł wpływ przemian politycznych i gospodarczych w Polsce po 1998 roku na zmiany struktury zatrudnienia w wybranych regionach kraju •analizuje na wybranych przykładach warunki przyrodnicze i pozaprzyrodnicze sprzyjające produkcji energii ze źródeł odnawialnych i nieodnawialnych lub ograniczające tę produkcję oraz określa ich wpływ na rozwój energetyki •przedstawia perspektywy rozwoju gospodarki morskiej w Polsce •ustala na podstawie dostępnych źródeł, w których regionach w Polsce występuje największe zanieczyszczenie środowiska przyrodniczego
---	---	--	---	---

4. Usługi w Polsce

<ul style="list-style-type: none"> •podaje przykłady różnych rodzajów usług w Polsce •wyjaśnia znaczenie terminu <i>komunikacja</i> •wyróżnia rodzaje transportu w Polsce 	<ul style="list-style-type: none"> •omawia zróżnicowanie usług w Polsce •omawia rodzaje transportu lądowego w Polsce •omawia na podstawie map tematycznych gęstość dróg kołowych i autostrad w Polsce 	<ul style="list-style-type: none"> •przedstawia usługi jako sektor gospodarki oraz ich rolę w rozwoju społeczno-gospodarczym kraju •charakteryzuje udział poszczególnych rodzajów 	<ul style="list-style-type: none"> •wyjaśnia przyczyny zróżnicowania sieci transportowej w Polsce •określa znaczenie transportu w rozwoju gospodarczym Polski •prezentuje na podstawie dostępnych źródeł problemy 	<ul style="list-style-type: none"> •identyfikuje związki między przebiegiem autostrad a lokalizacją przedsiębiorstw przemysłowych oraz centrów logistycznych i handlowych na wybranym obszarze kraju
--	--	---	--	---

<ul style="list-style-type: none"> • wskazuje na mapie Polski porty handlowe, śródlądowe oraz lotnicze • wyróżnia rodzaje łączności • wyjaśnia znaczenie terminów: <i>centra logistyczne, spedycja</i> • wyjaśnia znaczenie terminów: <i>turystyka, walory turystyczne, infrastruktura turystyczna</i> • dokonuje podziału turystyki • wymienia i wskazuje na mapie regiony turystyczne Polski • wyjaśnia znaczenie terminów: <i>eksport, import, bilans handlu zagranicznego</i> • wymienia państwa będące głównymi partnerami handlowymi Polski • wymienia główne atrakcje turystyczne wybrzeża Bałtyku i Małopolski 	<ul style="list-style-type: none"> • omawia na podstawie mapy tematycznej gęstość sieci kolejowej w Polsce • omawia na podstawie danych statystycznych morską flotę transportową w Polsce • omawia czynniki rozwoju turystyki • wymienia rodzaje usług, które rozwijają się dzięki wzrostowi ruchu turystycznego • wymienia i wskazuje na mapie polskie obiekty, znajdujące się na <i>Liście światowego dziedzictwa UNESCO</i> • omawia strukturę towarową handlu międzynarodowego 	<ul style="list-style-type: none"> transportu w przewozach pasażerów i ładunków • omawia ruch pasażerski w portach lotniczych Polski • podaje przyczyny nierównomiernego dostępu do środków łączności na terenie Polski • wymienia główne inwestycje przemysłowe we Wrocławiu i w jego okolicach • wskazuje na mapie tematycznej przykłady miejsc, w których przebieg autostrad i dróg ekspresowych sprzyja powstawaniu centrów logistycznych • przedstawia przyczyny niskiego salda bilansu handlu zagranicznego w Polsce • charakteryzuje obiekty znajdujące się na <i>Liście światowego dziedzictwa UNESCO</i> • charakteryzuje na przykładach walory turystyczne Polski • wskazuje na mapie położenie głównych atrakcji wybrzeża Bałtyku i Małopolski 	<ul style="list-style-type: none"> polskiego transportu wodnego i lotniczego • określa znaczenie łączności w rozwoju gospodarczym Polski • omawia rolę transportu morskiego w rozwoju innych działów gospodarki • analizuje na podstawie dostępnych źródeł wpływ z turystyki w Polsce i w wybranych krajach Europy • ocenia na podstawie dostępnych źródeł atrakcyjność turystyczną wybranego regionu Polski • ocenia znaczenie handlu zagranicznego dla polskiej gospodarki • analizuje dane statystyczne dotyczące ruchu turystycznego nad Morzem Bałtyckim i w Krakowie • określa wpływ walorów przyrodniczych wybrzeża Bałtyku oraz dziedzictwa kulturowego Małopolski na rozwój turystyki na tych obszarach 	<ul style="list-style-type: none"> • identyfikuje związki między transportem morskim a lokalizacją inwestycji przemysłowych i usługowych na przykładzie Trójmiasta • ocenia na podstawie dostępnych źródeł poziom rozwoju turystyki zagranicznej w Polsce na tle innych krajów Europy • omawia na podstawie dostępnych źródeł zmiany, które zaszły w geograficznych kierunkach wymiany międzynarodowej Polski • podaje przykłady sukcesów polskich firm na arenie międzynarodowej
---	--	--	--	---

5. Mój region i moja mała ojczyzna

<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia znaczenie terminu <i>region</i> • wskazuje położenie swojego regionu na mapie ogólnogeograficznej Polski • wymienia i wskazuje na mapie ogólnogeograficznej sąsiednie regiony • wymienia najważniejsze walory przyrodnicze regionu • wyjaśnia znaczenie terminu <i>mała ojczyzna</i> • wskazuje na mapie ogólnogeograficznej Polski, 	<ul style="list-style-type: none"> • charakteryzuje środowisko przyrodnicze regionu oraz określa jego główne cechy na podstawie map tematycznych • rozpoznaje skały występujące w regionie miejsca zamieszkania • wyróżnia najważniejsze cechy gospodarki regionu na podstawie danych statystycznych i map tematycznych • określa obszar utożsamiany z własną małą ojczyzną jako symboliczną przestrzeń w wymiarze lokalnym 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia uwarunkowania zróżnicowania środowiska przyrodniczego w swoim regionie • analizuje genezę rzeźby powierzchni swojego regionu • prezentuje główne cechy struktury demograficznej ludności regionu • prezentuje główne cechy gospodarki regionu • opisuje walory środowiska geograficznego małej ojczyzny • omawia historię małej ojczyzny na podstawie dostępnych źródeł 	<ul style="list-style-type: none"> • przedstawia w dowolnej formie (np. prezentacji multimedialnej, plakatu, wystawy fotograficznej) przyrodnicze i kulturowe walory swojego regionu • analizuje formy współpracy między własnym regionem a partnerskimi regionami zagranicznymi • prezentuje na podstawie informacji wyszukiwanych w różnych źródłach i w dowolnej formie (np. prezentacji multimedialnej, plakatu, wystawy 	<ul style="list-style-type: none"> • podaje przykłady osiągnięć Polaków w różnych dziedzinach życia społeczno-gospodarczego na arenie międzynarodowej • projektuje na podstawie wyszukanych informacji trasę wycieczki krajoznawczej po własnym regionie • wykazuje na podstawie obserwacji terenowych przeprowadzonych w wybranym miejscu własnego regionu zależności między elementami środowiska geograficznego
--	---	---	---	---

topograficznej lub na planie miasta obszar małej ojczyzny •przedstawia źródła informacji o małej ojczyźnie •wymienia walory środowiska geograficznego małej ojczyzny	•rozpoznaje w terenie obiekty charakterystyczne dla małej ojczyzny i decydujące o jej atrakcyjności		fotograficznej) atrakcyjność osadniczą oraz gospodarczą małej ojczyzny jako miejsca zamieszkania i rozwoju określonej działalności gospodarczej	•planuje wycieczkę po swojej małej ojczyźnie •projektuje na podstawie własnych obserwacji terenowych działania służące zachowaniu walorów środowiska geograficznego (przyrodniczego i kulturowego) oraz poprawie warunków życia lokalnej społeczności
--	---	--	---	--

Uczeń, który nie spełnił wymagań edukacyjnych na ocenę dopuszczającą, nie posiada podstawowych wiadomości i umiejętności niezbędnych do kontynuowania nauki oraz przyswajania nowych treści w klasie wyższej otrzymuje ocenę niedostateczną.

Przy opracowaniu wymagań korzystałam z opracowania „Wymagania edukacyjne z geografii dla klasy 7” oparte na *Programie nauczania geografii w szkole podstawowej* – Planeta Nowa autorstwa Ewy Marii Tuz i Barbary Dziedzic

mgr Hanna Leśniewska – Kopec